

N:o 70.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 17 Maj 1871.
— — — — Andra Kammaren den 17 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse angående beviljade anslag och låneunderstöd till Statens samt enskilda jernvägsanläggningar.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 42 och Memorial N:ris 68, 79 och 83.)

S. A. K.

Uti den nådiga Propositionen angående Statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte dels till fortsättande af statens jernvägsbyggnader bevilja:

för östra stambanan ..... R:dr 2,100,000

och för norra stambanan ..... » 1,900,000 4,000,000 R:dr,

dels ock medgifva, att vid jernvägsarbetenas utförande Eders Kongl. Maj:t må närmare bestämma de orter, som statsbana eller bandel, hvartill anslag varder beviljad, skall genomgå och de ställen den bör anlöpa; hvarförutan Eders Kongl. Maj:t äskat, att Riksdagen för understödjande af enskilda jernvägsanläggningar, vare sig medelst försträckning eller anslag utan återbetalningsskyldighet, enligt hvad Eders Kongl. Maj:t, efter pröfning af omständigheterna i hvarje särskildt fall finner lämpligt, måtte bevilja och till Eders Kongl. Maj:ts disposition ställa ett extra anslag af fem millioner Riksdaler, hvarå Eders Kongl. Maj:t under vissa af Eders Kongl. Maj:t

föreslagna villkor och bestämmelser när som helst skulle ega anvisa af Eders Kongl. Maj:t anvisade understödsbelopp, att utgå med högst En million Riksdaler årligen från och med år 1872 till och med 1876.

Efter öfvervägande af såväl hvad uti det vid Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition fogade protokoll öfver civilärenden rörande dessa frågor blifvit anfördt som ock åtskilliga hos Riksdagen gjorda framställningar, har Riksdagen, hvad först beträffar statens egna jernvägsbyggnader, beslutat:

1:o att för år 1872 bevilja En million femhundredratusen Riksdaler till fortsättande af arbetena å norra stambanan från Upsala till Sala och vidare öfver Bolandet, Brovallen och Krylbo till Storvik;

2:o att för samma år anvisa Två millioner etthundredratusen Riksdaler till fortsättande af arbetena å östra stambanan från Norrköping öfver Linköping och Mjölby till Nässjö; samt

3:o att vid jernvägsarbetenas utförande Eders Kongl. Maj:t må närmare bestämma de orter, som stambana eller bandel, hvartill anslag varder beviljad, skall genomgå och de ställen den bör anlöpa.

Vidkommande åter frågan om enskilda jernvägsanläggningar har Riksdagen till låneunderstöd för sådana jernvägar beviljat och ställt till Eders Kongl. Maj:ts disposition ett extra anslag af Tio millioner Riksdaler, att utgå under fem år med Två millioner Riksdaler under hvartdera af åren 1872, 1873, 1874, 1875 och 1876, å hvilket anslag Eders Kongl. Maj:t eger när som helst anvisa af Eders Kongl. Maj:t beviljade understödsbelopp, att utgå med högst de här ofvan för hvarje år bestämda belopp samt i enlighet med följande villkor och bestämmelser:

1:o att kostnadsförslag och arbetsplan fastställas af Eders Kongl. Maj:t, som ock närmare bestämmer de ställen, hvilka jernväg skall beröra;

2:o att låneunderstödet må utgöra högst två tredjedelar af anläggningskostnaden efter det fastställda kostnadsförslaget samt lyftas i mån af arbetets fortgång, på sätt och å tider Eders Kongl. Maj:t bestämmer;

3:o att i afseende på ifrågavarande försträckningar skall iakttagas:

- a) att annuiteten skall beräknas till sex procent å ursprungliga försträckningsbeloppet, af hvilken annuitet först godtgöres ränta efter fem för hundra å oguldet kapitalbelopp och återstoden utgör afbetalning derå:
- b) att räntefrihet må beviljas för högst tre år, dock icke utöfver ett år från den dag då, enligt Eders Kongl. Maj:ts bestämmande, jernväg sednast skall vara färdig och för trafik öppnad; och
- c) att kapital-afbetalning skall vidtaga tre år efter sistnämnde dag;

4:o att jernvägsanläggningen med alla dertill hörande byggnader och materiel skall utgöra underpant för den af staten lemnade försträckning;

5:o att Eders Kongl. Maj:t skall insätta en ledamot i direktionen för hvarje jernvägsbolag, som undfått låneunderstöd, och utse en revisor att deltaga uti granskningen af bolagets förvaltning och räkenskaper, samt att arfvode till sålunda utsedd direktör och revisor skall bekostas af bolaget;

6:o att hvarje jernvägsbolag, som erhållit statsunderstöd, i öfrigt skall underkastas alla de vilkor och kontroller, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga; samt

7:o att hvarje sådant bolag, som nyss är nämndt, må, då Eders Kongl. Maj:t så pröfvar lämpligt, dels utan kostnad eller årlig ersättning undfå upplåtelse af den för jernvägsanläggningen erforderliga, kronan tillhöriga mark, som står under dess omedelbara disposition, hvaremot, när fråga är om boställsjord eller annan åt enskild person med åborätt eller annorledes upplåten kronojord, ersättning därför af bolaget bör lemnas i enlighet med gällande expropriationslag, dels ock kostnadsfritt begagna sådana å kronans ägor belägna kalk- och stenbrott, som kunna vara disponibla.

I sammanhang härmed har Riksdagen, för den händelse Eders Kongl. Maj:t skulle pröfva skäligt att af det anslag, som sålunda för understödjande af enskilda jernvägsanläggningar blifvit beviljad, anvisa medel för en enskild jernvägsanläggning mellan Wexiö och Carlskrona, beviljat och ställt till Eders Kongl. Maj:ts disposition ett särskildt anslag af En million ett-hundratusen Riksdaler, med rättighet för Eders Kongl. Maj:t att utöfver det statsbidrag, som utaf de till Eders Kongl. Maj:ts disposition för understödjande af enskilda jernvägsanläggningar anvisade medel kan varda beviljad för anläggning af berörde jernväg, utaf detta anslag, i mån af behof, anvisa nödiga medel att utan återbetalningsskyldighet, med en tredjedel årligen, utgå till det bolag, som förbinder sig att, med det byggnadssätt, som Eders Kongl. Maj:t finner för godt bestämma, anlägga samma jernväg med 4,83 fots spårvidd.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 17 Maj 1871.